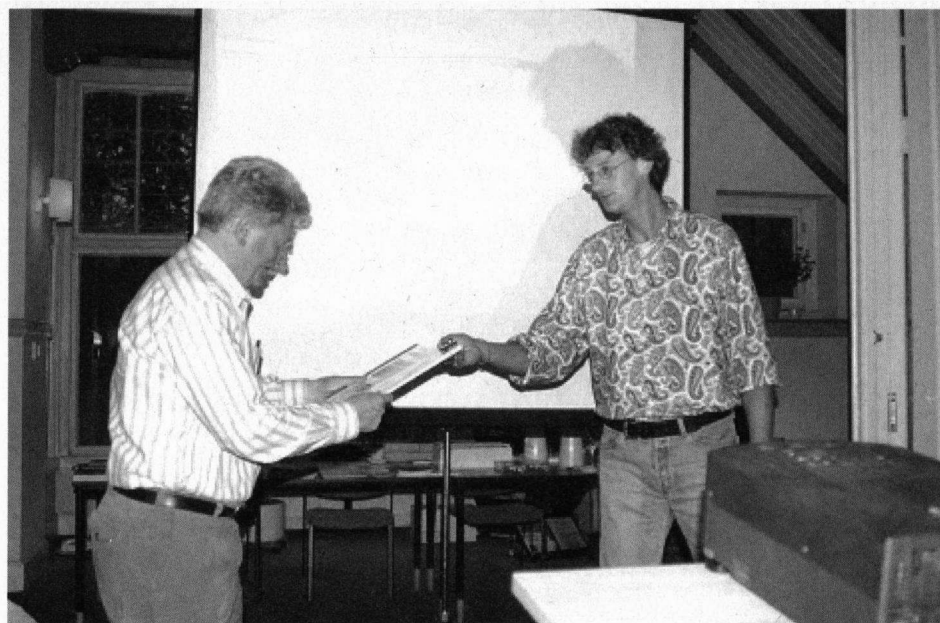

Hynstebiter nieuws

In iedere Twirre bericht de FFF-Libellenwerkgroep 'De Hynstebiter' over diverse algemene zaken van het Friese libellenfront. Ook is het Hynstebiter-Nieuws gericht op kennisverbreding en verslaglegging van onderzoeken en projecten.

Peter de Boer overhandigt Fryske Gea-directeur Ultsje Hosper het eerste exemplaar van de voorlopige verspreidingsatlas van libellen in Fryslân.
foto: Ep van Hijum

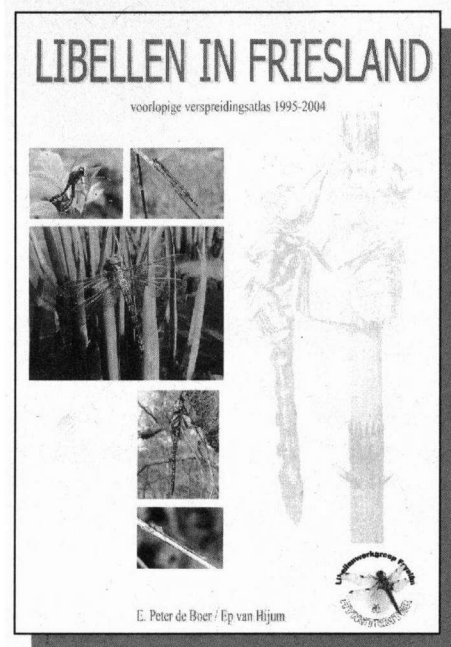
Voorlopige Verspreidingsatlas Libellen in Friesland verschenen!

Op de ledenavond van 28 april jl. werd de eerste Friese libellenatlas gepresenteerd en is het eerste exemplaar daarvan aangeboden aan Ultsje Hosper. It Fryske Gea is één van de sponsors aan deze atlas en heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het libellenonderzoek in Fryslân. In de atlas zijn verspreidingskaartjes van 50 libellensoorten opgenomen, gebaseerd op alle meldingen uit de periode 1995-2004. Bovendien is de atlas gevuld met handige informatie bij elke soort over biotoop, vliegtijd, ecologie en tips voor onderzoek. De atlas is bijna 100 pagina's dik, verlevendigd met diverse kleurenfoto's en vormt de basis voor toekomstig libellenonderzoek in Fryslân. Voor iedereen die geïnteresseerd is in de Friese libellenfauna en mee wil doen aan toekomstig onderzoek is deze atlas onontbeerlijk! Dankzij een financiële ondersteuning van diverse (natuur)organisaties

is het mogelijk deze prachtige atlas voor slechts € 10,00 aan te schaffen. Bestelwijze: Stort € 12,00 (dat is incl. € 2,00 verzendkosten) onder vermelding van uw adres op giro 2865873 t.n.v. E. van Hijum - hynstebiter - te Warns en de atlas wordt u zo spoedig mogelijk toegezonden.

Start atlasproject 2005: vakkenvullers gezocht!

Uit de voorlopige atlas blijkt dat vele delen van Fryslân nog slecht of zelfs niet onderzocht zijn. Want ... nog lang niet alle km-hokken zijn gevuld met een mooie zwarte stip. We willen proberen rond 2010 een definitieve Friese libellenatlas samen te stellen. Hierbij hebben we natuurlijk de hulp en inzet van iedere libellenwaarnemer nodig. Vooral de westelijke helft van Fryslân is een onontgonnen libellengebied en iedereen wordt opgeroepen om deze hokken te vullen met waarnemingen. Er zijn al enkele libellenfanaten die een uurhok (5x5 km)

hebben geadopteerd. Het zou mooi zijn als meer mensen dit goede voorbeeld zouden volgen. Wilt u een uurhok adopteren dan kunt u contact opnemen met Peter de Boer (e-mail: anax@home.nl).

Waarnemingen

In de verspreidingsatlas staat aangegeven waarom en op welke manieren je de waarnemingen het beste kunt doorgeven. Naast het (jaarlijks) doorgeven van alle libellenwaarnemingen aan De Vlinderstichting, zodat ze in de Friese atlas opgenomen kunnen worden, stellen we het natuurlijk ook zeer op prijs dat leuke en bijzondere Friese waarnemingen rechtstreeks aan de werkgroep worden doorgegeven. In elk 'Hynstebiterke' (de digitale nieuwsbrief van 'De Hynstebiter') wordt een overzicht opgenomen van bijzondere vondsten, zodat iedere Hynstebiter snel op de hoogte is van eerste waarnemingen van soorten en overige bijzondere meldingen.

Enkele belangrijke waarnemingen

15/04 Eerste uitsluitende Vuurjuffers waargenomen te Olterterp in de holpijp-vijver van IFG. Op dezelfde dag werden Vuurjuffers bij de eilandpoel in De Sweach en op de Wyldemerk gevonden (Peter de Boer, Ronald van Seijen, Anneke Hofstra & Ep van Hijum).

21/04 De vroegste waarneming van de Smaragdlibell op de Duurswoudsterheide (Pieter Huisman).

21/04 Bakkeveen, Slotplaats: de eerste Noordse witsnuitlibellen: 46 stuks (Ronald van Seijen & Anneke Hofstra)!

25/04 Een record vroege Platbuik op de Duurswouderheide (John Zijlstra & Gerit Jellema).

06/05 Rottige Meenthe: Eerste vers uitgeslopen mannetje Gevlekte witsnuitlibel, veruit de vroegste waarneming in Fryslân! Een verheugende vondst van deze Habitatrichtlijnsoort, die 7 jaar geleden voor het laatst in de Rottige Meenthe werd vastgesteld door Alfred van der Burgh. Verder patrouillerende Glassnijders en zwermende wolven van 1.000-en Smaragdlibellen. Om 17:00 uur werden, laag hangend aan rietstengels, op een stukje stripe van slechts 10 meter lengte maar liefst 470 exemplaren geteld, een fantastisch gezicht (Peter de Boer).

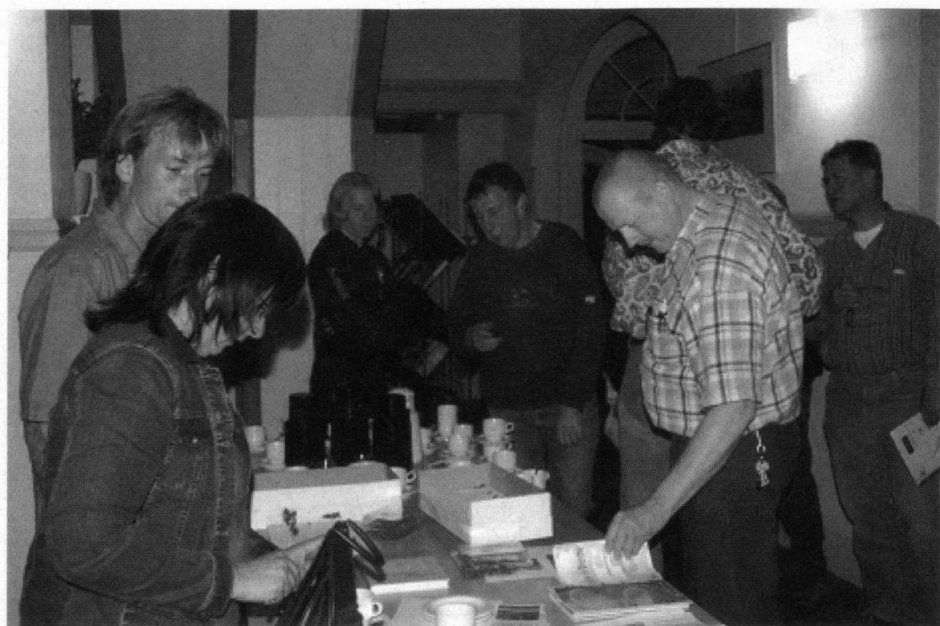
Libellenweekend Ameland

Het libellenweekend op Ameland op zaterdag 24 & zondag 25 juni loopt al aardig vol. Er zijn voor tien tentjes plaatsen gereserveerd op de natuurcamping van Staatsbosbeheer. In dit weekend gaan we onder leiding van boswachters een aantal watertjes bezoeken waar nog weinig over libellen bekend is. Natuurlijk kijken we ook naar andere prachtige natuur op Ameland als orchideeën en Parnassia in duinvalleities, parelmoervlinders etc.).

Meer informatie en opgave (vóór 10 juni) voor dit libellenweekend bij Anneke Hofstra (e-mail: a.hofstra10@chello.nl).

www.hynstebiter.nl

Op www.hynstebiter.nl staat de laatste informatie van de werkgroep 'De Hyn-

De ledenavond van 'De Hynstebiter' op 28 april werd druk bezocht. foto: Ep van Hijum

stebiter'. Ook de informatie uit de voorlopige verspreidingsatlas is hier te vinden (zie werkatlas). Tevens staan er foto's op van de ledenavond van 28 april en een bezoek aan de Rottige Meenthe op 4 mei.

Donateur worden van De Hynstebiter

Voor € 7,50 bent u donateur van De Hynstebiter. Daarmee ondersteunt u het libellenonderzoek in Fryslân, wordt u regelmatig op de hoogte gehouden van nieuwtjes, waarnemingen en activiteiten via de digitale nieuwsbrief en kunt u gratis deelnemen aan de ledenavond en aan alle excursies van De Hynstebiter. Ook bieden wij hulp bij determinatie, het schrijven van rapporten, het doorgeven van waarnemingen en het aanvragen van inventarisatievergunningen. Uw bijdrage draagt tevens bij aan de website, de organisatie van het atlasproject, inventarisaties van witte gebieden en de organisatie van talloze andere activiteiten. De opgedane kennis, die door onderzoek en inventarisaties wordt verkregen, zal ingezet worden om libellen en de waterrijke ecosystemen waarin zij leven, te beschermen en verbeteren. Kortom: houdt u van libellen en wilt u meedoen en op de hoogte blijven van het libellenonderzoek in Fryslân ... ondersteun De Hynstebiter en word donateur!

U kunt zich schriftelijk of telefonisch a melden bij Ep van Hijum, Buorren 8,

8721 GP te Warns (tel.: 0514-681758, e-mail: epvanhijum@hynstebiter.nl - postgiro 2865873 t.n.v. E. van Hijum - Hynstebiter - te Warns). Vermeld zoveel mogelijk uw adresgegevens (liefst ook telefoonnummer en e-mail). U krijgt een bevestiging van het donateurschap en ontvangt automatisch het hele jaar onze digitale nieuwsbrief 'It Hynstebiterke'.

Libellenreservaat in oprichting

In de zuidwesthoek van Fryslân ligt het prachtige natuurgebied de Wyldemerk. In de bossen van Gaasterland zijn poelen en vennen niet dik gezaaid, maar de Wyldemerk van Staatsbosbeheer vormt hier gelukkig een uitzondering op. Er bevinden zich, dicht bij elkaar, een tiental beschut gelegen, kleine tot middelgrote venntjes met een goede waterkwaliteit. Deze zijn ontstaan doordat er plaatselijk zand is weg gegraven voor de aanleg van de nieuwe weg tussen Koudum en Balk rond 1970. In en rond deze vennen heeft zich in de loop der jaren een rijke en gevarieerde water- en oevervegetatie ontwikkeld. Er is sprake van diverse verlandingsstadia, een belangrijke voorwaarde voor het voorkomen van diverse (zeldzame) libellensoorten.

Sinds 2003 is op de Wyldemerk voortplanting vastgesteld van maar liefst 33 libellensoorten! De libellenfauna in dit gebied is bijzonder gevarieerd en vertegenwoordigt zowel een aantal vrij zeld-

zame zandsoorten (Drents District) als typische laagveensoorten. Blijkbaar vertonen de wateren in dit gebied eigenschappen die het voor veel libellensoorten geschikt maakt. Op de Wyldemerk worden alle drie soorten witsnuitlibellen tegelijk aangetroffen, wat tegenwoordig in Nederland vrij uniek is. De meest opmerkelijke libellensoort is de Gevlekte Witsnuitlibel. Een zeer zeldzame libel die vermeld staat op de Europese Habitatrichtlijn en in status vergelijkbaar is met de Noordse woelmuis. Daarnaast komen Venwitsnuitlibel, Vroege glazenmaker, Tengere pantserjuffer en Glassnijder in het gebied voor, alle Rode-lijstsoorten. Vanwege de ligging dicht bij de IJsselmeerkust is de Wyldemerk goed bereikbaar voor zwerfende libellen. Het is dus mogelijk dat er nog meer soorten in dit gebied zullen worden aangetroffen.

Vanwege de bijzondere betekenis van de Wyldemerk voor libellen heeft De Hynstebiter het idee aangedragen om van dit gebied een libellenreservaat te maken. Staatsbosbeheer heeft hier positief op gereageerd en heeft inmiddels besloten bij het beheer voortaan specifiek rekening te houden met libellen. Met soortgerichte maatregelen zal worden getracht het gebied optimaal geschikt te maken voor libellen door mogelijkheden te creëren voor een zo gevarieerd mogelijke libellenfauna. Hierbij zullen De Hynstebiter en De Vlinderstichting een belangrijke adviserende rol spelen. Het betreft een uniek project, want hiermee wordt de Wyldemerk het eerste Nederlandse libellenreservaat. Het gebied zal jaarlijks worden geïnventariseerd, er worden meer monitoringsroutes uitgezet en de ontwikkelingen van de diverse

soorten zullen, evenals de effecten van beheersingrepen, nauwlettend gevolgd worden. Ep van Hijum, die het gebied sinds 2003 inventariseert, is namens De Hynstebiter de trekker van dit project.

Het spreekt voor zich dat de aangepaste beheersmaatregelen niet alleen ten goede zullen komen aan de libellenfauna, maar dat deze tegelijkertijd ook van waarde zullen zijn voor andere kleine diersoorten die afhankelijk zijn van aquatische ecosystemen. Nog in 2005 zal worden gewerkt aan een libellenbeheersplan voor de Wyldemerk. Staatsbosbeheer werkt hier enthousiast aan mee en De Vlinderstichting staat ons met raad en advies terzijde. Wij houden u op de hoogte...

Peter de Boer & Ep van Hijum